

Asia: VN/33762/2023

Arviointimuistio terveydensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta varten

Lausunnonantajan lausunto

Yleistä arviointimuistiosta

-

Luku 1 - Taustaa kokonaisuudistuksesta

-

Luku 2 - Nykytilan kuvaus

-

Yleistä

Hyvinvointialueille siirtymisen tulisi perustua vapaaehtoisuuteen. Toimivaa järjestelmää ei tulisi rikkoa.

Vatista pitäisi tulla virallinen arkisto. Erillisen arkistointiohjelmiston ylläpidosta aiheutuu kuluja valvontayksikölle. Asioiden kirjaamiseen kahteen eri järjestelmään kuluu aikaa ja henkilöresursseja.

Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin tulisi kuulua päivystystoiminnan ja ylikunnallisten tilanteiden koordinointi. Yhteistyö kunnan viranomaisten kanssa (ympäristövalvonta, rakennusvalvonta, jätehuoltoviranomainen) toimii paremmin pienemmillä yhteistoiminta-alueilla. Kunnilla pitäisi olla jatkossakin mahdollisuus päättää itse ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämismallista. Kuntien rajoja ylittävästä yhteistyöstä olisi tarkoituksenmukaista säätää laissa.

Luku 1 - Yleiset säännökset

Uusi termistö tulee määritellä riittävän selkeästi ja yksiselitteisesti. Selvilläölovelvollisuuden ja oma-valvontavelvollisuuden ero ja keskinäinen suhde tulee tehdä selkeäksi ja näkyväksi.

Luku 2 - Viranomaiset ja niiden tehtävät

Terveysvalvonta katsoo tärkeäksi, että terveydensuojelulain operatiivinen valvonta järjestetään paikallistasolla, jotta alueen ja valvontakohteiden tuntemusta voidaan hyödyntää osana valvontaa.

Laissa tulisi olla selvät säännökset siitä, mitkä tehtävät voidaan siirtää viranhaltijoille ja mitkä tulee säilyttää toimielimen vastuulla.

Luku 4 - Ilmoituksenvarainen toiminta

Kohteiden riskiluokat ja riskiluokittelun perusteet tulisi määritellä tarkemmin.

Terveydensuojelulakiin tulisi sisällyttää alkutarkastuksen määritelmä.

Terveydensuojeluviranomaisella pitäisi olla mahdollisuus tehdä virallisia alkutarkastuksia ennen toiminnan aloittamista oman riskinarvioinnin perusteella.

Luku 5 - Talousvesi ja lämmin käyttövesi

Pieniä yksiköitä koskeva lainsäädäntö on tarkoituksenmukaista pitää erillään siitä lainsäädännöstä, joka koskee juomavesidirektiiviin soveltamisalaan kuuluvaa talousvettä. Terveydensuojelulakiin tarvittaisiin linjaus koskien alle 4 kuukautta vuodessa vettä käyttäviä kohteita. Miten se suhteutetaan lainsäädäntöön?

Käytössä pitäisi olla vain varautumissuunnitelma- termi. Häiriötilannesuunnitelma- termistä tulisi luopua.

Useamman kiinteistön yhteisessä käytössä olevia kaivoja ja vedenjakeluverkostoja sekä y-tunnuksettomia toiminnanharjoittajia koskevaa lainsäädäntöä tulisi kehittää.

Ulkopuolisen näytteenottajan määritelmää tulisi selkeyttää. Miten määritelmässä otetaan huomioon vesilaitoksen omat koulutetut näytteenottajat? Viranomaisilta ei tulisi edellyttää virallista näytteenottajan pätevyyttä.

Luku 6 - Jätteet ja jätevedet

Jäteveden määritelmä tulee olla selkeä. Terveydensuojeluviranomaisella tulee olla riittävät valtuudet suorittaa jätevesivalvontaan liittyviä toimenpiteitä.

Luku 7 - Asunnon ja muun oleskelutilan sekä yleisten alueiden terveydelliset vaatimukset

Ilman kuivuuden huomiointi terveyshaitan arvioinnissa on tarkoituksenmukaista sisällyttää terveydensuojelualan lainsäädäntöön.

Terveysvalvonta pitää tarpeellisena, että terveydensuojelulainsäädännössä määritellään tarkemmin, milloin olosuhde katsotaan terveydensuojelulain vastaiseksi. Laissa olisi hyvä myös selkeyttää asianosaisten oikeusturvaa sekä viranomaisen oikeutta antaa määräyksiä paitsi asukkaalle, myös tarvittaessa kiinteistön omistajalle. Viranomaisilla on oltava riittävät tiedonsaanti- ja luovutusoikeudet, jotta siivottomuustilanteissa moniviranomaisyhteistyö olisi tehokasta ja tarkoituksenmukaista.

Terveysvalvonta pitää hyvänä ajatuksena mahdollisuutta antaa määräys rakenteen kuntotutkimuksen lisäksi myös koko rakennusta tai talotekniikkaa koskevan kuntotutkimuksen, katsastuksen tai tarkastuksen suorittamiseen.

Luku 8 - Varautuminen

Terveydensuojeluviranomaisen roolia ja yleisjohtovastuuta tulisi terveysvalvonnan mielestä täsmentää, erityisesti terveyshaittoihin liittyvissä tilanteissa, kuten vesivälitteisten epidemioiden selvittämisessä.

Terveysvalvonta katsoo, että valvonnan kannalta olisi hyödyllistä, jos valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon perustettaisiin yleinen päivystys, jota voitaisiin hyödyntää myös terveydensuojeluun liittyvissä häiriötilanteissa.

Luku 9 - Hautausmaat ja hautaaminen

Tulisi selvittää mahdollisuutta siirtää haudatun ruumiin siirtoa koskeva valvonta terveydensuojeluviranomaiselta hautaustoimilakia valvovalle viranomaiselle, jolla olisi käytännössä paremmat edellytykset valvoa sitä, että siirto tapahtuu hautaustoimilain nojalla annetun luvan edellyttämällä tavalla. Näitä siirtoja tehdään vain erityisen painavista syistä ja niiden määrä on vähäinen, eikä siirtoihin yleensä liity erityistä terveyshaitan riskiä.

Ruumiinkuljetuslupien myöntämiseen tarvittaisiin yksityiskohtaisempia ohjeita, kuten esimerkiksi kuinka pitkään kuljetusmatka voi kestää, jos ruumisarkku ei mahdu kylmäkuljetusautoon.

Terveydensuojelulakiin tulisi lisätä viittaussäännös kansainvälisiä ruumiinkuljetuksia koskevaan sopimukseen (asetus ruumiiden kuljettamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta (13/1989)) ja sen velvoitteisiin, jotta tehtävä tunnistettaisiin osaksi terveydensuojelua.

Luku 10 - Tiedonhankinta, tarkastus ja valvonta

Terveysvalvonta katsoo tarpeelliseksi, että terveyshaitan arviointi säädetään terveydensuojeluviranomaiselle kuuluvaksi.

Luku 11 - Tutkimuslaboratoriot ja maksut

Säännöllisen valvonnan piiriin kuulumattomien pienten kohteiden sisällyttäminen perusmaksuvelvollisuuden piiriin ei välttämättä ole kohtuullista.

Luku 12 - Kiellot ja määräykset

-

Luku 13 - Pakkokeinot ja seuraamukset

Sanktioiden tulee olla toimivia ja käytännöllisiä sekä tukea viranomaisvalvontaa.

Seuraamusmaksun käyttöön pitäisi olla selkeät ja yhtenäiset soveltamisohjeet. Seuraamusmaksu voisi määräytyä kohteen riskiluokan mukaan.

Luku 14 - Muutoksenhaku ja päätöksen täytäntöönpano

-

Luku 15 - Erinaisia säännöksiä

-

Tietojärjestelmät

-

Terveydensuojelulain hallintomenettelyjen arviointi ja kehittämistarpeet

-

Liite 1 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/5015)

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Ympäristövaikutukset

-

Muut ihmisiin kohdistuvat yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Inkinen Mikko
Porin kaupunki, ympäristö- ja terveysvalvontayksikkö